

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
Območna enota Novo mesto

Vloga in pomen starih rokodelskih znanj in veščin ter tradicionalne tehnologije v spomeniškem varstvu

---

**Mag. Dušan Štepec, konservatorski svetnik
ZVKDS, OE Novo mesto**

*Regionalno srečanje DEKD v Brežicah
Posavski muzej Brežice, 14. marec 2023*

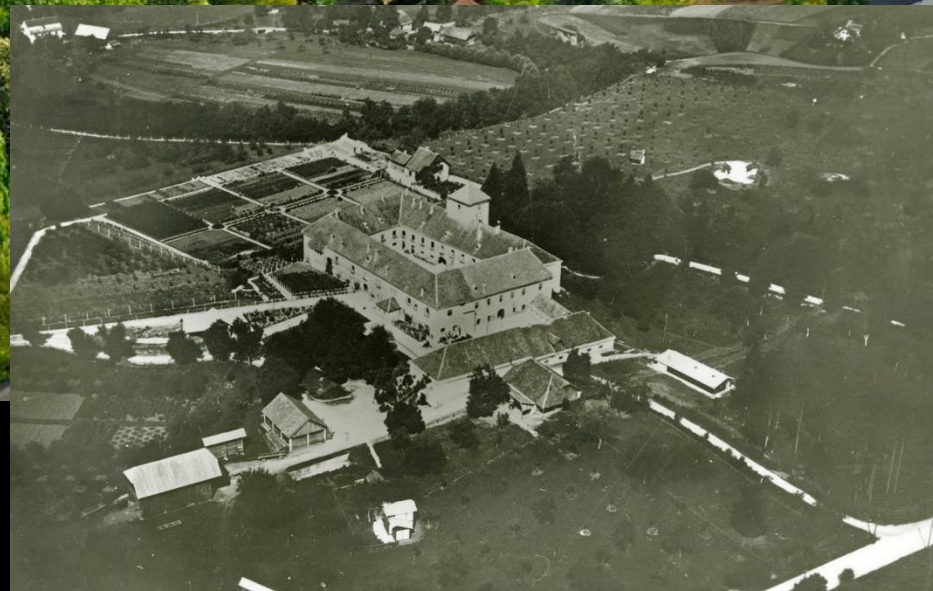
OE Novo mesto:

- 18 občin
- 3212 (11%) registriranih enot dediščine
- 603 (7,5%) kulturni spomenik lokalnega pomena
- 36 (10,5%) kulturni spomenik državnega pomena
- 19 zaposlenih:
  - 12 konservatorjev
  - 2 restavratorki
  - 3 srednji strokovni kader
  - 2 administrativni delavki

30 LET

ZAVODA
ZA VARSTVO
KULTURNE
DEDIŠČINE
V NOVEM MESTU -
30 LET
V DOBRO
DEDIŠČINE

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
Območna enota Novo mesto

NASLOV PREDAVANJA
Podnaslov predavanja
Predavatelj

Stanje na terenu - obnova pod vplivom gradbene industrije

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
Območna enota Novo mesto

NASLOV PREDAVANJA
Podnaslov predavanja
Predavatelj

Združenje zgodovinskih mest Slovenije, Šola prenove (2003)

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
Območna enota Novo mesto

NASLOV PREDAVANJA

Podnaslov predavanja

Predavatelj

Podjetniško obrtna zbornica Slovenije, Sekcija za domačo in umetnostno obrt

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
Območna enota Novo mesto

NASLOV PREDAVANJA
Podnaslov predavanja
Predavatelj

Register nesnovne dediščine, Koordinator varstva nesnovne kulturne dediščine (SEM)

Center RS za poklicno izobraževanje

- Zakon o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah (NPK), 2007
- potrjevanje znanj in veščin neformalnega izobraževanja za preko 300 poklicev
- določeni strokovni standardi za 8 specializiranih poklicev za obnovo kulturne dediščine (slamokrovec, skodlar, mizar, zidar, kamnosek, krovec, klepar, pečar)

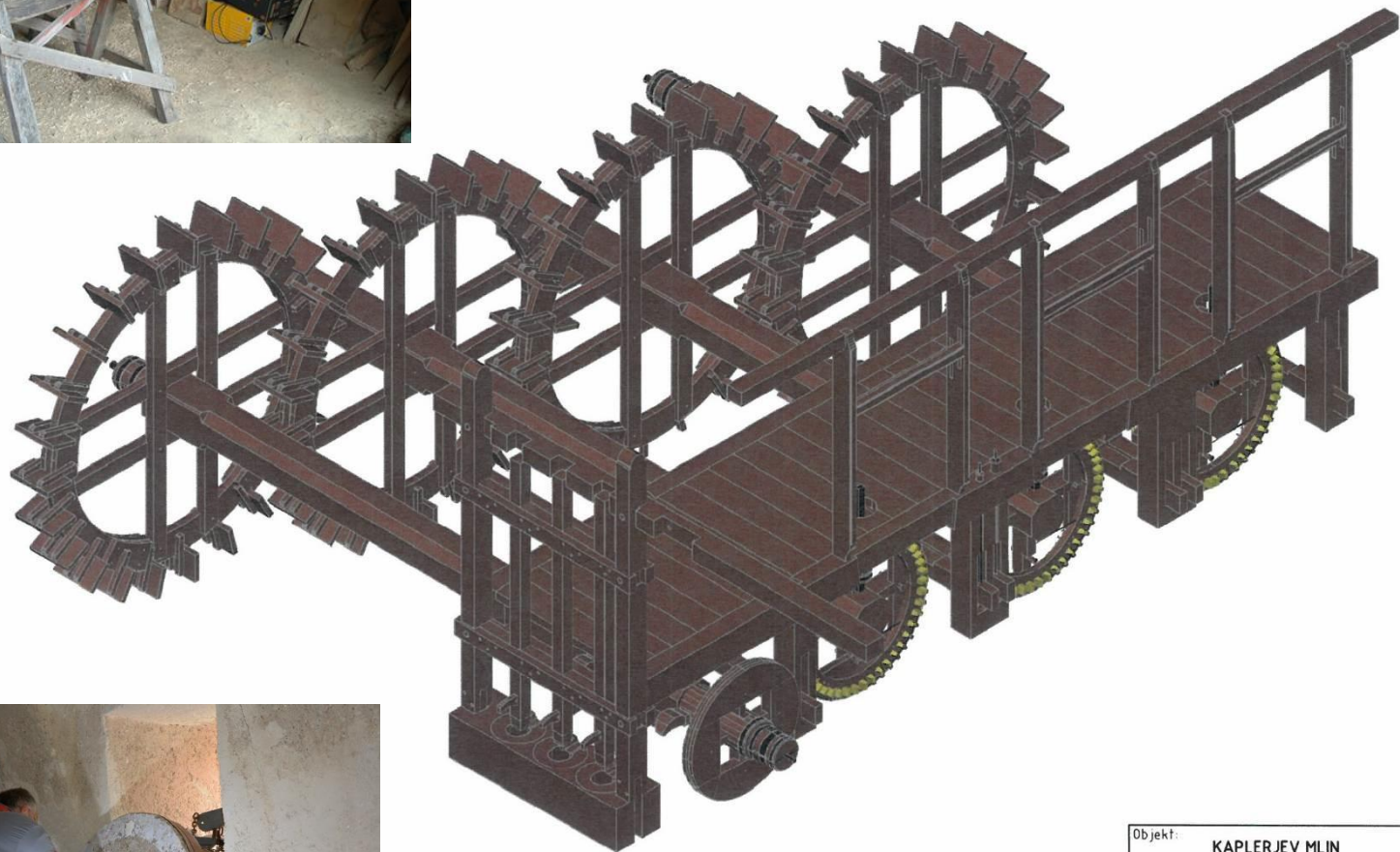

Objekt:	KAPLERJEV MLIN		
Vsebina:	KAPLERJEV MLIN - 3d (obstoječe in novo stanje)	Merilo:	1:30
Izdelal:	ALEŠ KUŽNIK dipl. ing. str.		
Podjetje:	ZVKDS OE NM		
Datum:	01.11.2009	Št. lista:	1/1

Dekorativne stenske poslikave

Konservatorji in restavradorji se pri obnovah stavbne dediščine pogosto srečamo z dekorativnimi likovnimi stvaritvami na stenah, ki so povečini delo ljudskih in obrtnih slikarjev, slikopleskarjev, črkoslikarjev ali njihovih delavnic. Kljub temu, da njihovo delo obsega zelo velik del zapuščine krašnja bivanjskih prostorov, značilne predvsem za 19. in 20. stoletje, je bilo zaradi anonimnosti ter v primerjavi z najvišjo stopnjo ovrednotenimi monumentalnimi stenski poslikavami, pogosto prezrto. Tradicija različnih oblik šabloniranja in krašnja sten z vzorčnimi valjčki se je več let brisala saj je njena uporaba v sodobnem času popolnoma zamrla, ob prenovah pa so bile dekorirane površine navadno uničene. Množica obsežnih stavbnih prenov in razvoj konservatorsko-restavratske stroke je privedla do širšega zavedanja pomena ter temeljitejše obravnave dekorativnih poslikav. Prepoznana je bila izjemna škoda, ki je bila povzročena z izgubljanjem stenskih dekoracij, ki bele enolične površine prostorov spremenijo ter jim vdahnemo edinstven zgodovinski obarvan karakter.

Ijubljana, Palača Greg 20 - goštilna Pri Vištru, detajl baročne stropne poslikave Franca Jelovška v epem, izmed stanovanj; tip stenskih poslikav, ki predstavlja najvišjo stopnjo vrednotenja.

Jezeru, cerkev sv. Lovroca, ročno naslikana gotška dekoracija viticler šablono: obročni pas.

Ijubljana, Mestni trg 16, stropna roseta, ki je nastala verjetno ob koncu 18. stol. ima šablonsko osnovo, zaključna obdelava pa je izdelana ročno.

Ijubljana, Vila Poljanska 97, secesijska stenska poslikava je izdelana z večplastno šablono.

V sklopu celovitih stavbnih obnov so se pričele izvajati podrobne predhodne analize objektov, kjer so sondažne raziskave sten in stropov notranjih prostorov pogosto razkrile še ohranjene različne dekorativne stenske poslikave. Tovrstne najdbe je težko natančno opredeliti, lahko jih pa približno umestimo v časovno obdobje njihovega nastanka, ter jih razdelimo glede na tip njihove izdelave. Po zahtevnosti izdelave in posledično tudi njihovega vrednotenja si sledijo:

- ročno naslikane stenske poslikave; figuralne in figuralne v kombinaciji z ročno naslikanimi ali šabloniranimi vzorci,
- ročno naslikani vzorci,
- šablonirani vzorci, ki imajo zaključno obdelavo izdelano ročno,
- šablonirani vzorci – večplastni, enoplastni,
- vzorci pleskarskih valjčkov.

Cerknica, Hiša Begunje pri Čerknici 37, grafična rekonstrukcija dekorativne secesijske stenske poslikave, ki je izdelana z več-plastno šablono.

Ijubljana, Hotel Tivoli, dekorativna stenska poslikava iz začetka 20. stol. je izdelana z enoplastno šablono.

Primeri stenske dekoracije izvedeni z vzorčnimi valjčkom.

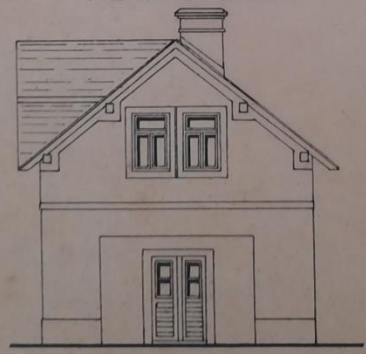
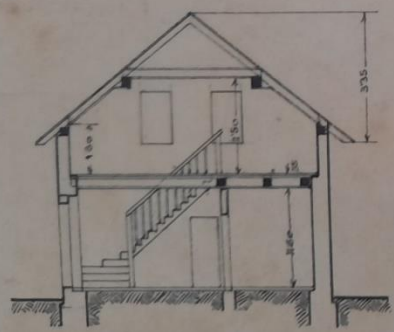
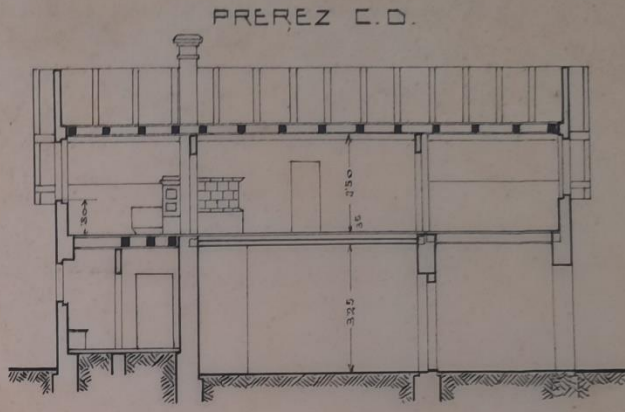
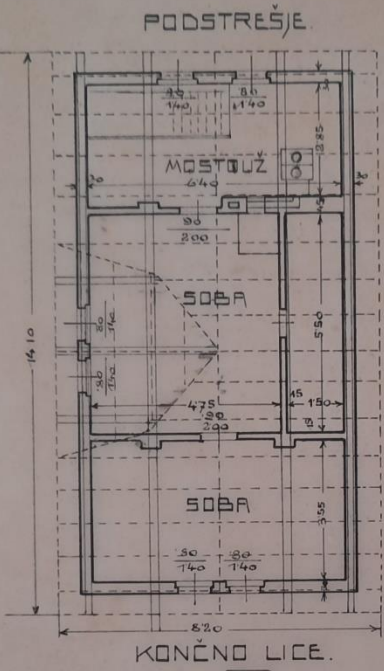
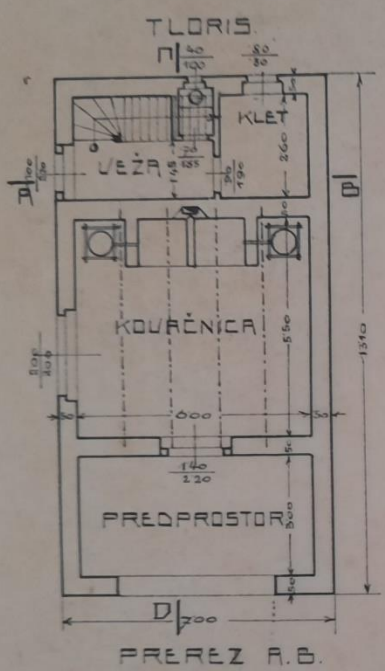

NAČRT ZA NOVO KOVAČNICO IN PODSTREŠNIM STANOVANJEM GOSPOD. ALOJZIJA GREBENČA
 KOVAŠKEGA MOJSTRA NA KRKI NA PARC.ŠT. M. 1:100.

U PODGORJU JANUARJA 1928

Anton Medved
 oblikovalec in mojster.

